

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Évesre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyen száma ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 frtért kapják a lapot.

Felolós szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K. Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

Milleniumi alkotások.

Igazság és igazság marad, hogy egy nagy nemzeti ünnep, melyet az egész haza fejedelmével osztatlanul akar megülni, üdvös, nemes reformokat szokott létrehozni; újításokat, melyeket törvénybe iktatással avagy a legnagyobb mérvű társadalmi akcióval sem lehet létrehozni, ha ez a nemzeti ünnep döntő súlyával nem hatna a kedélyekre, az emberi elhatározásra.

Sok üdvös akcióhozott már létre és tett keresztülvihetővé a mi ezer éves fennállásunk készülő jubileuma. Egy határvonal ez nemzetünk történetében, hol minden igaz hazafinak vissza kell tekinteni a fényes és sötét pontokkal s eseményekkel telt múltba, vissza kell tekinteni, hogy tisztábban lássuk milyennek kell lenni az új ezredének, a második ezredév beköszöntő századának és milyen módon adjuk át a második ezredév küszöbén e hazát az új nemzedéknek. Mert emberölők mulnak és rohannak, elvesznek az idők végtelenségében nagyobb rázkódás, jelentékeny események nélkül. Ez az emberöltő azonban nem folyhat úgy az idők tengerébe, tudni kell a magyarnak, hogy akarja hátrahagyni az országot a második ezredév virradó hajnalánál az utókornak.

És ezért tekint vissza a múltba a magyar. Keresi azokat a momentumokat a legutolsó század lefolyt történelméből, melyek hazafiságot, nemes irányzatú célokat kellettek és teremtetek.

lyek hazafiságot, nemes irányzatú célokat kellettek és teremtetek.

Az ezerév végén kerestük a nemzetünk által sinylett fogyatkozásokat, hiányokat a művészet, a tudomány, az irodalom, a kereskedelem és az ipar terén. És milyen következtetésekre jutottunk?

Művészetünkben sok a hiányosság, még pedig azon egyszerű okból, mert nem adunk munkát a művésznek. S ekkor szinte önként jött létre a nemes mozgalom: emeljünk szobrotalapítóinknak, nagyjainknak, fejedelmeknek és államférfiainknak. S megszületett a haldokló ezredév végső napjaiban az — eltemetett — hála. Feltámadt! és mi sietünk leróni hálaadózásunkat a mult nagyjainak, kiknek a jelent és az ezredévet köszönhetjük.

Azután kutattunk tovább. Mily fokon áll nálunk a tudomány? Oh, vannak nagy tiszteletre méltó, az egész világon hírt és elismerést szerzett tudósaink, de az egyesek tudománya még nem teszi művelté az egész nemzetet, hanem az általános műveltség, mely megvan a nép legszűkebb rétegeiben is. És arra a következtetésre jutottunk, hogy itt baj van, évszázados a mulasztás, a nép nem elég felvilágosodott, ezreknél és ezreknél hiányzik az iskolázás, a milleniumot tehát meg kell ülni oly módon is, hogy segítünk e bajokon, emeljük népiskolákat.

Az irodalom is üdvös fellendülésnek indul a milleniumban, igaz, hogy a leg-

kisebb mértékben. Mert valljuk be őszintén, pártkülönbség nélkül, hogy az irodalom mindenkor mostoha gyermeke volt minden kormányának. De hála isten, nem szorul az irodalom a kormányok támogatására. Nagy, forrongó események vannak hívatta új életet és lendületet adni irodalmunknak és termékenyen tenni íróinkat. És nem-e nagy, jelentőséges eseménye az a magyarnak, melyet most megülni készül? A milleniumnak alkalmi irodalma teremődött, de ettől eltekintve az ezredévi ünnep kötelességet rótt az egész magyar íróvilágra, hogy mindentagja valamit ujjal, tartalmassal, szóval: milleniumi művel lépjen fel. S ha még hozzá teszem, hogy úgy a megyék monografiáját, mint a magyar hirlapirodalom történetét most fogjuk először összegyűjtve, egy szerves, egységes egészben találni, nyugodtan mondhatom, hogy az irodalom terén is üdvös mozgalmaknak néztünk és — nézünk elébe.

De üdvös eredményeket érünk el a kereskedelem és az ipar terén. Első sorban erre szolgál az országos kiállítás, mely fényes tükörre lesz kereskedelmünk és iparunk életképességének, vagyoni gyarapadásunknak és előre menetelünknek. De e kiállítás hivatott, hogy feltüntesse hiányainkat is, hogy azután segíthessünk a fogyatkozásokon. Az egész ország kereskedelmi és ipar-világa készült a kiállításra, ott fogjuk találni mindazt, mit ez az

TÁRGZA.

A kanári.

Ne tessék kérem visszariadni, hogy talán egy kedvenc kanári madaram életmódját akarom leírni, vagy valamely életunt kanárról fogok szólni, hogy miként vetett véget életének? — Nem! Én az új házasság kanáriát akarom bemutatni.

Hát kérem, én felvettem a legújabbban készült fekete kvekeremet, kiöltözöm, akár egy vőlegény, hogy illőképpen mutathassam be magamat Gerliczy barátoménak, akik voltaképpen új házasságok s csak most jöttek vissza nászutjokról. Találkoztam velök a Hungáriában s meghittak, hogy látogassam meg őket.

Ezért öltöttem én tehát ilyen parádéba! Csöngetek az előszoba ajtaján, a szobaleány kinyitja, Tóni barátom jó elém; a szokásos üdvözlések után ő nagysága kedves felesége felől kérdőzködöm. — Ah, a feleségem elment egy beteg barátját meglátogatni; hanem jőjj barátom, addig tekintsd meg a lakásomat s szívjunk el egy szivart. — Csinos lakás, ügyesen berendezve. A hálószobában egy kanári csírlése tett figyelmessé. — Vagy, boesánat, a kanárit magasztalni fogom, tehát nem szabad kicsinylenem! Nem csírlélt az, hanem — énekelt a leggyönyörűbb sopran hangon egész a magas, legmagasabb „C“-ig.

— Tóni barátom, mire jó ez a madár? — kérdém — csak hogy mondjak valamit.
— Hát ez kell! — feleli ő.
— Kell, aztán kell.
— De hát minek?
— Eh, ne faggas!

Nekem eszemágában sem volt őt faggatni, de hát ha már ily irányt vett a dolog: kíváncsi voltam a legnagyobb mértékben. De miután Tóni barátom nem volt közlékeny állapotban, elhatároztam, hogy sorba járom valamennyi ujházasság ismerősömet, hogy megtudjam kell-e mindenütt madár, és ha kell, minek? Rohantam Fenyő Kariékhöz. — Kari nincs itthon, csak a felesége. — A salonban nem láttam madarat, kezdtem valami furfangon törni a fejemet, hogy ézeomat elérjem s ekképpen kezdtem a társalgást. „Mennyit fizetnek nagyságtok ezért a lakásért?”

— 700 forintot.
— És miből áll az, ha szabad kérdezni?
— Egy salon, ebédlő, háló és nappali szobából meg egyéb hozzátartozókból.

— Nekem most jött fel a vidékről egy közeli rokonom, s kért, hogy keressek a számára valami ilyenforma lakást. Azt hiszem, ilyen megfelelne neki! Ha megengedi körülményem, nehogy a furfangos házasterek 500 frtosat adjanak 700 frtos helyett. Erre aztán megkezdődött a lakás vizitáció. Én mindenütt azt néztem, van-e madár?

Már az első és második szobán keresztül men-

tünk, hátra volt a nappali szoba, ahol csakugyan megtaláltam a keresettet.

Ott gubbaszkodott egy kis aranyos kalitkában. . . . Gubbaszkodott szegényke ugyannyira, hogy a ház urnője ijedten szaladt s csaknem siró hangon mondta a következőket:

— Mi baja van az én madaramnak? Szegényke, milyen levert! — Bizonyosan sok kendermagot adtak neki az ügyetlen eselédnek, nem repeczt! Jaj Istenem, most mindjárt vége lesz!

Én meg csak úgy lestem a pillanatot, mikor ránthatom le a leplet a titokról.

— Elkezdtem én is szidni a kendermagot nyakra-főre, bizonyosan az ártott meg neki! — Szegény madár, így tönkre tenni! — Nemde nagysád, kár volna egy ilyen hasznos háziállatért?

— Bizony nagy kár lenne! — mondá siró hangon. (Nagy kár lenne — ismétlem magamban.)

— De milyen szépen is énekel egy ilyen madár!

— Kivált mikor hangosan beszélünk.

(Hangosan beszélünk, jól beleléstem emlékező sejtjeimbe)

— Nemde Kari is szükségesnek tartja? Pro vokáltam tovább.

Hogyne, hogyne, — mondja rá az asszonyka, tudja, ha néha az uram kissé komorabb

— Oh tudom, — mondám, mikor komorabb.

— Aztán nem tetszik neki egy vagy más

— Igen, igen, értem — szólék közbe.

— S néha nagyobb hangon beszél, én is úgy

ország terem, munkál, alkot, épít és fel-talál.

De nem csak anyagi sikert, fellendülést jelent a millenium, nem csak kézzel fogható, konkrét eredményeket fog tudni felmutatni.

Tisztulnak kedélyeink, hatkedélyeinkre az ezredéves ünnep. Meg vagyok győződve, hogy félre tesszük a pártoskodást, a felekezeti és nemzetiségi különbségeket, már a mennyire lehet és békét fogunk teremteni. Élesíteni fogjuk a hazafiság tü-zét, nem fogjuk szégyelni, hogy újra ha-zafiak leszünk és hazaáruulóknál nem ki-sőbb bünyösöknék tekintjük a kozmopoli-tákat.

Igen ez a fő. Ne legyünk kozmopoli-ták s ne türjük meg a magyarok között a kozmopolitákat, mert veszedelmes ellen-ségek ezek. Legyünk érzelmeinkben és — nemcsak érzelmeinkben magyarok. Ne szé-gyeljünk külsőségekben kimutatni, hogy magyarok vagyunk.

Ezért tartom nagyra a mozgalmat, melyet országunk szívében az egyetemi pol-gárok megindítottak. És e tekintetben fel-tétlenül elismerés illeti azokat, kik kieszközlék, hogy ezredéves fennállásunk ün-nepségein felséges fejedelemaszonnyunk herezegasszonyaival és palotahölgyeivel a régi magyar urnő öltözetét veszi fel.

És a feséges asszony e szép elhatáro-zásával megadta apéldát. A magyar viselet divatba fog jönni, divatba kell hogy jö-jön és nem válik a mult emlékévé, régi-séggé, melynek a történelmi muzeumban van a helye. Ujra látjuk az ötvenes évek buzgó mozgalmát, mely a magyar viselet felujulását eredményezte. Ekkor tüntetni akartunk magyarságunkkal, mert bűn volt magyarnak lenni és mert a haza veszély-ben volt, most ismét tüntetnünk kell magyarságunkkal, mert veszendőben és pusztulóban vannak a magyar erkölcsök s szokások. Már pedig meg akarjuk mutat-ni az ide sereglő művelt világnak, hogy magyarok vagyunk és szokásainkban, ruházkodásunkban is azok akarunk ma-radni.

válaszolok persze, s ha ez a kis madár nem volna, összevesznénk. De ez oly hangosan énekel, hogy meg nem értjük egymás szavát. s így aztán mi hallgatunk el. Itt egy kis szünetet tartott az én kedves barátom. Aztán folytatta:

Tudja, aztán mikor néha duzzogunk, s nem beszélünk egymáshoz, ez a kis madár békít ki ben-nünket. Egyikünk odamegy, beszélget vele, dédel-geti, gügyög neki, a másik is kedvet kap, ő is be-szél vele, így aztán szent a béke.

Midőn ezeket elmondotta, én alig tudtam lep-lezni örömeimet. Hirtelen ajánlottam magamat, de előbb egy kis kurát ajánlottam a kis hasznos jó-szágnak, hogy főzzenek neki herbateát és izzaszszák ki jól.

Siettem az ujházások között árasztani a jóté-konyosság eme mulasztját.

Apák, anyák, akik stafrungot készítették leá-nyaikok számára, el ne mulasztassátok beszerzeni a valódi harezli kanárit, mint a mely elengedhetlen szükséges a házi butorok között, s minél élesebb a hangja, annál jobb!

* * *

A tisztelt mamáknak nem kell félniök, mert még olyan kanárit nem ismert a zoológia, amely az anyósok hangját tulharsogta volna.

Hadrik Etelka.

Ép ezért ne riadjunk vissza a kezde-ményezés nehéz munkájától és a mely részében az országnak a kezdeményezés még meg nem történt, akadjon egy-két igaz hazafi, a kik a szép terv keresztülvi-telétől nem riadnak vissza s akkor nem fog visszariadni a sokaság a példa kö-vetésétől.

Magyarország így a közelgő ünnepély-re magyar ünnepi szint ölt, magyar lesz városainak ábrázata, mert magyar a la-kossága. És mi a külföld előtt fényesen fogjuk dokumentálni, hogy nem csak ál-lami létünkben és nyelvünkben, de szo-kásainkban és erkölseinkben is magya-rok vagyunk.

Magyar ember a király is, a legelső magyar ember, a kinek felséges hitvese, dicső királyasszonyunk szintén magyar szívvvel és magyar ünneplőben üli meg birodalmának ezeréves fennállását!

Politikai hírek.

A bécsi polgármester-választás.

Április 18-án tartották meg Bécsben a polgár-mester-választást — a negyediket, rövid egy naptá-ri év lefolyása óta. A külső scenéria ugyanaz volt ezuttal is, mint a korábbi választások alkalmával. A városház előtt óriási néptömeg foglalt állást, a legtöbb ember fehér székfűt viselt a gomblyukában; ben a városházteremben mely esőnd a folyosokon és a lépcsőházakban, hol tüzlők és hivataloszlók tartják fenn a rendet és megakadályoznak minden csoportosulást, benn a nagyteremben már kilencz óra óta élénk sűrűség-forgás, eleven, egyre hullámzó és hánklódó sokaság.

Pontban tíz órakor Friebess kormánybiztos meg-nyitotta az ülést és elrendelte a szavazást.

Összesen 138 községi tanácsos jelent meg a választásra.

Kezdődött a választás. Valahányszor egy zsidó vallású tanácsos szavaz, gunyakzagás hangzik föl az antiszemiták padjairól. Fél tizenegy órakor bere-kesztették a szavazást, összeolvasták a szava-zatokat és rövid idő múlva már ki is hirdették az ered-ményt.

A választás eredménye az volt, hogy Luegert 96 szavazattal polgármesterré választották. A sza-badelvűek 42 szavazata dr. Gröbl Rajmundra esett. Az eredmény kihirdetését az antiszemiták, akik egy-től-egyig Luegerre szavaztak, lelkes éljenzésekkel fogadták.

A politikai vigézkedésnek a legujabb idők-ben elharapózott divatja ellen megszorító intézkedést vett föl a kuriai bíraskodási törvényjavaslat ügyében kiküldött képviselőházi bizottság Apponyi gr. által a választások tisztasága érdekében benyújtott ismeretes indítvány pontjai közé. Kimondja ez az in-tézkedés, hogy képviselőválasztásoknál bizalmi férfiak csakis az illető kerület választói lehetnek. Mint tud-va van, különösen a nemrég lefolyt időközi választásoknál különböző pártokhoz tartozó országgyűlési képviselők szerepeltek s — olykor más párti jelöl-tek érdekében is — bizalmi férfiakul. Erre a párt-központok legtöbbszörre olyan urakat jelöltek ki, akik jó párbaívívók hírében állottak. A bizottság többsége úgy vélekedett, hogy a pisztolyának és a kardnak kezelésében való jártasság nem a legszük-ségesebb kelléke annak, hogy valaki bizalmi férhu legyen a képviselőválasztásnál oly kerületben, mely-ben a viszonyokat alig ismeri, afiol addig talán meg sem fordult. A bizottság többsége azt találta, hogy a kerületekre ráoktrolyált ily ugynevezett bizalmi férfiak nem a kerület választóinak, hanem a párt-központoknak az érdekeit képviselték, hogy meg-jelenésük nem egyszer jogosulatlan megfélemlítési kísérlet az ellenpárttal szemben, hogy az illető urak szer plése csak fokozza a választásoknál amugy is kifejlődő izgatottságot és szenvedélyességet, szóval egyáltalán nem szolgál előnyére a választások tisz-taságának, annak a czélnek, mely indítványa be-

nyutásakor Apponyi gróf szeméi előtt lebegett. A bizottság többsége úgy vélekedett, hogy ezt a czélt mozditja elő, midőn a szóban forgó rendelkezést a megalkotandó törvénybe fölvette. Ellenzéki részről a rendelkezés ellen főleg azzal érveltek, hogy nem minden választó kerületben van elegendő intelligens elem, melyből a bizalmi férfiakat kiszemeljék. De senki sem hitte el nekik, hogy még a legsötétebb felvidéki kerületben se találkoznék bármely párt ke-belében a kérdésszerű funkcióra alkalmas két intelli-gens ember s hogy ennok az értelmi kvalifikáció-nak és törvénytudásnak csakis azok a letéteménye-sei, akiket a központból szoktak bizalmi férfiakul az egyes kerületekbe liferálni.

Megnyitás előtt.

— Az ezredéves kiállításról. —

Budapest, április 7.

(Folytatás.)

Katona-élet a kiállításon.

Mielőtt azonban a képek némelyikét itt ö-lőszóval is bemutatnók, vessünk egy pillantást derék honvéd-huszárjaink felé és nézzük meg, mi foglal-koztatja őket a laktanyában. Ott látjuk őket az abrakolás előtt, a midőn katonás sorrendben kötő-nyeikben lovaik számára az abrakot viszik, majd az istálló mögött, a mikor a lőszerszámot tisztog-atják.

Festőileg is kifogástalan és megragadó szépek azok a képek, melyek a katonai kovács-műhely belsőt és a lovak vasalását ábrázolják. Nem kevésbé érdekesek azok, melyeken huszárjaink a lovaglós művészetébe beavatva lesznek. Ezekben a huszár-élet kevésbé kellemes mozzanatai vannak bemutatva. A huszár és ló t. i. két különböző dolog s igazolva találjuk ezt ama gyakori nézeteltérések-ben, a melyek e kettő között a lovardában igen gyakran felmerülni szoktak. De még inkább, a mi-dőn e nézeteltérések ama s okatlan megoldása táru-l szeméink elé, a midőn a lovas nem valami irig-y-lendődálialis pozícióban a lovarda egyik szögletében találja magát, a míg a ló a másik szögletben prűsz-kölve élvezzi a boldog szabadság mulandó pillanatát.

A képsorozat második csoportjában, mely hon-véd gyalogságunk és lovaságunk külső szolgálatát tárja elénk, mindenütt a háboru eshetőségei szolgálnak alapul és ezek a képek hiven tükrözik vissza, hogy honvédségünk miként lesz tulajdonképeni hivatásá-ra: a háborura előkészítve.

Az egyik képen honvédgyalogságunk támadás-ra előnyomul, majd egy másikon egy magaslatot tartanak megszállva.

Több képen a tábori élet élénk, festőies és változatos mozzanatai vannak ábrázolva. Szemeink elé tárul e képeken, hogy a harezmező miként vál-tozik át a katonai otthonává. A tájéket az apró sá-trak tömkelege lepi el, a melyek körül katonáink sü-rű csoportokat képeznek.

De nemcsak a honvéd gyalogság és lovaság van a képeken bemutatva, hanem megtaláljuk egy hosszú képsorozaton esendőrségünket és a honvédség összes intézeteit is. A képek mindenikét fellemlíteni nem volna lehetséges, miután több száz kép van hi-vatva arra, hogy az érdeklődő közönséget a katonai-élet minden fázisába beavassa.

Hazánkban a hadsereg iránt való érdeklődés távolról sem oly nagy, mint Európa nyugati álla-maiban, a hol a katonai élet egyes mozzanatait a képes ujságokban napról-napra megörökítve látjuk. Talán ezek a képek fokozni fogják a nagy közönségben a honvédségünk iránt való érdeklődést és művészeink nek is bő anyagot adnak jövődöbeli alkotásaik számára.

Budapesti ipartestületek emlékirata.

A kisipari hitelügy országos szervezése tárgyá-ban a budapesti ipartestületek az 1896 évi február hó 23 án együttes iparos nagy-gyűlést tartottak, melyen az alábbi emlékiratot állapították meg s azt az 1896. évi márczius hó 9-én Dániel Ernő ke-reskedelmügyi miniszternek küldöttségileg át is adták.

Az emlékirat szerint lehetőleg minden ipartestülettel kapcsolatban egy-egy hitelszövetkezet, később azután nyersanyag - beszerző s készáruraktár - szövetkezet volna létesítendő. Ezen szövetkezetek nem egyedül az állami, hanem inkább az önségély elvei szerint alakulnának és egy-egy üzletész után a szavatosság legalább két üzletész erejéig terjedne ki.

Az ily ipartestületi szövetkezetek megalakítása, országos szervezetté való egyesítése, felügyelete és ellenőrzése céljából azonban szükséges legelőször egy külön központi szövetkezet felállítása, mely az egész akciózt megindítaná, vezetné, az állami segítyt átvinné, az egyes szövetkezetekhez juttatná s ezekkel állandó összeköttetésben állana.

Minthogy a kereskedelmügyi miniszter ur az 1896. évi február hó 20-án tartott parlamenti beszédjében a kisipari hitelügyben is nyilatkozott és azon elvi álláspontot helyezkedett, mely az emlékiratban kifejezésre van juttatva s minthogy az emlékirat átadó küldöttség előtt a tervezetet általánosságban helyeselte és megígérte, hogy az ügyet tanulmányozni, és a szövetkezet létesítése végett a szükséges lépéseket meg fogja tenni: ezekről fogva a kamara a budapesti ipartestületek által hozzánk véleményezés végett megküldött emlékirattal behatóbban óhajt foglalkozni.

Az emlékirat szövege ez:

Nagyméltóságú Kereskedelemügyi Miniszter Ur
Kegyelmes Urunk!

Az ipartestületekben szervezett budapesti iparosok küldöttsége mely tisztelettel járul Nagyméltóságod elő s alázattal kéri Nagyméltóságodat, méltóztassék a kisiparosok hitelügyének országos szervezését kezdeményezni s annak keresztülvitelét közvetíteni.

Ezen kérelmünk előterjesztésére sok évi keserű tapasztalat, sikertelen küzdelmek s kísérletezések, csalódások, erőink gyengesége és elégtelensége, szóval: a végszükség kényszerít bennünket. Nem akarjuk mindazon kezdeményezéseket, kísérleteket s próbálkozásokat, melyeket a kisiparosok hazánkban a kisipari hitel érdekében évtizedek óta tettek részletesen felsorolni, mert azok csak az elkeseredés érzetét szítanak, hanem csak azt említjük föl, hogy minden küzdelmünk, erőlködésünk hiába való volt: a kézműiparosnak hazánkban maig sincs hitele, hitel nélkül pedig modern gazdálkodás nincs, nem lehet; mert a hitel életélelem nem csak a modern kereskedelemnek, hanem a modern ipari életnek is.

A hazai kézműipar, mi kisiparosok azért pusztulunk s fogunk kivészni, mert nincs hitelünk. Azt hisszük, nem csalódunk, ha azt állítjuk, hogy a kisipari hitel hiányának legfőbb oka hazai társadalmi, állami s közgazdasági viszonyainkban keresendő.

A mi társadalmunk minden kezdeményezést és minden támogatást az államtól vár; közgazdasági intézményeink is mind állami kezdeményezésre és állami támogatás mellett jöttek létre; s midőn a közgazdasági téren az állami kezdeményezés és támogatás eljutott az ipar teréig, itt nem a leggyöngébbet, nem a legelhagyatottabbat, nem a kézműipart, nem a kisipar érdekét s jó voltát vették figyelembe Nagyméltóságod hivatali elődei, hanem majdnem kizárólag a nagyipar, a gyáripár létesítését, gondozását, terjesztését és nagygyá fejlesztését tartották szem előtt s e célból nem csak tömegesen adták az állami kedvezményeket, melyek adó-, bélyeg- és illetékmentességben, tarifálás s kisajátítási előnyökben állanak, hanem fölkeresték a nagy tőkét is, azokat mozgósították és meghódították a magyar gyáripár javára, az adókból befolyt közpénzeket pedig folyósították s utalták a gyáripárnak, sőt kényszerítették is a gyáripart, hogy állami pénzeket vegyen igénybe. De még ennél is tovább mentek: pénzügyi intézeteket alapítottak, ezeket dotálták és kényszerítették, hogy hitelforrást nyissanak a fejlődésnek indult magyar gyáripárnak.

S ezek mellett joggal kérdehetjük: mi történt a 300 ezer kisiparos és a kisipari hitel érdekében? — Azt nem mondhatjuk, hogy semmi sem történt; mert történt mégis valami. Ott van az 1894. évi ipart. 147 §-a, mely az ipartestületeket mindennemű szövetkezetek alakítására utalja s nem tagadhatjuk, hogy e szakasz ígért is ily ipari szövetkezetnek némi adókedvezményt, mely azonban sokkal kevesebb a

gyáraknak biztosított kedvezmények sorozatánál. A baj azonban ott volt, hogy ezt az ígért állami adókedvezményt az ígér állam nem mindig tartotta be, hanem a szegény kisipari szövetkezetektől sokáig és sok helyen mégis irgalmatlanul behajtotta a törvényileg elengedett adót. Nem akarjuk ama keserű panaszokat felújítani, melyek e részben felmerültek, csak jelezzük, hogy ezen állami kegyetlenségnek dokumentumai fellelhetők a pénzügyi hivatalok irattáraiban, sőt van azoknak nyoma a Nagyméltóságod vezetése alatt álló minisztérium levéltárában is.

(Folytatás köv.)

CSARNOK.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.

— 106 —

Téus Szerkesztő Ur!

Ugy olvasom az újságlapokban, hogy az aszszony szomjékok minden letteféleképpen az fejünk felébe akarnak kerülni. Eddég csak nyakunkra nőttek, most már ez sem elég, az fejünkre akarnak ülni. Aszongyák, hogy ők el vadnak nyomva. — Éppog a! Eddég tetszett nekik s most már panaszkodnak érte. — Aszongyák, hogy nekik nincsen annyó jussik, mint az férfijaknak. — Hát ki tiltja nekik, hogy ne járjanak az koresomába, vagy ne pipázzanak, ha jól esik nekik, vagy aszt tegyenek, mit az férfijak. — Kellene nekik, hogy követ választáskor nekik es legyen votumik. — No még e kellene. Iszeg akkor nem maradna egy szavalló pógár sem épékzláb, az forró viz es a laska-sírtó kormányozná az világot.

Legjobban különben az francia fejr népek csinálják az dolgot. Ezek az minapában egy nihány százan eszvejöttek, hogy kipanaszójják s kiveszkegygyék magikot. Vot es ott szépen zimorium. Persze, hogy mind ezezerre beszéltek, tehát jól megértették egymást. Egyik aszonta, hogy minek utánna az fejr népet es beteszik az ezugházba, ha lop, hát akkor miét nem lehet itélő törvénybíró az, ki nem lop? Az másik azval állt elé, hogy nekik es vagyion annyó eszik, mint az férfijaknak, hát akkor mént muszáj nekik mindétég csak rántást keverni, inget főtozni, tyukokat ültetni, mikor az országos gyülekezetben ők es tudnának ugy nyelvelni, mint veres tollas honapák? A harmadik pedéglen azzal állt elé, hogy ők ugyan nem szógájják katona sorban a szent hazát, de erőst szeretik az katonákat, tehát szübelileg még es használnak az hon hazának. Az negyediknek az fáj, hogy miét vesztek el az fejr népek a neveiket, mikor férhez mennek, mintha csak az feleség egy darab föld vóna, met hát a földről es csak annyét mondnak, hogy pedának okáét Bidiga Jóska földgye s az fejr népről es csak aszt, hogy Bidiga Jóska felesége. Hát bizony egy küsnyég furesacska ez az virnyákolás, iszeg az asszony népek egyebet es vesztenek, mikor konty alá kerülnek s még es csak az neviket sajnájják.

Ijen formán vot az francia nösöméjjek gyülekezete. Az szolnokok mind csupa az férfijakat szidták, a mikor asztán egy garas ára becület nem maradt az emberi nemzet nadrágot viselő részén s mikor az egész szoknyás gyülekezet egyszerre kiabált, egyszerre dobszó s katoná mozika hallszik az ablak alatt. Erre osztán mindenki ott hagyva a gyülekezetet rohant kifelé az utcára s így csupán egy nihány száz katonán mult, hogy az fejr népek az uralkodást az férfijaktól el nem kaparították.

Majd máskor másképen lesz. Mí pedig kántor komám eddég es innánk egy cseppet.

Kárbahágó, 1896. apr. 18.

Maradtam
tisztelvel és becsületvel
Jámor Están
egyházi és harang-kezelő

Ujdonságok.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szabó Lázár okleveles tanítót lapunk kitü-

nó munkatársát a kézdívártonfalvi állami elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

A kézdívárshelyi városi képviselő testület április 17-én ülést tartott, melynek tárgyai közül következőket emeljük ki: 1. A községi iskolaszék átirata folytán az iskolák igazgatója és a vezértanító részére 30—30 frt szavaztatik meg a milleniumi ünnepekre való felutazásra. — 2. A képviselő testület egyhangulag elfogadta a millenium-rendező bizottság programját, melyet lapunkban részletesen ismertettünk, — azon kiegészítéssel, hogy az ünnepély napján a szegények részére tervbe vett ingyenes ebéd elmarad s a helyett a szegények 1—2 korona ajándékot kapnak. Továbbá a Katrosa erdőben millenáris fák is fognak ültetetni alkalmas erdei ünnepség kíséretében. — 3. A Rudolf kórház igazgatóságának kérésére a képviselő tudomásul veszi, hogy a kórház egyesület a kórház telkén, melyet a város engedett át, saját költségén épületeket emelt, de tiltakozik az ellen, hogy az építkezési költség mint terü. bekebelezotassék. — 4. Az E. K. E. részére 10 frt adományt szavaz meg a képviselő — 5. A Katrosa erdőség Veses nevű részében a leégett és elszáradt fák elhordása a rendes erdőlési napokon engedélyeztetett. — 6. A város tulajdonát képező vadászterületek, beleértve a város határát is, 30 nap alatt bérbe adandók. Ezzel a tanács bízott meg. — 7. Több apróbb tárgy elintézése után a gyűlés bezárott.

Időjárás. Hoték óta tartó hideg után a tavaszi napfény végre megmutatta magát, de most sem oly fényesen és melegen, mint április végén várni lehetne. A hideg szelek még egyre fujnak s nagy mértékben mérsékelik a nap melegét, hanem azért a természet rohamosan fejlődik. Utóbbi napokban az éjjeli fagyok is kimaradtak.

Mérgezés. Mult számunkban említettük, hogy kórházunk egyik ápolónője mérget vett be. A mit senki sem remélt, az kezd bizonyossá válni, a szerencsétlen nő tuléi a rettenetes adag mérget. A gyorsan alkalmazott gyomormosások ugy látszik a mérge nagy részét eltávolították s így az életéhez kötött reményesség óráról-órára nő.

Az idei ujonczozás K.-Vásárhelyt mult szombaton végett-ért s a bizottság aznap el is utazott.

Kiállítás híre. A Háromszékvármegyéből kiállított tárgyak már nagy részben felérkeztek Budapestre. A tárgyak elhelyezésével megbízott kiállító több napig Budapestben időzött, nem volt kénes odáig jutni, hogy a helyezést személyesen eszközölje, mivel dacára annak, hogy a kiállítási helyiségben óriási mennyiségű munkás dolgozik éjjelnappal szakadatlanul, oly nagy a már beszállított tárgyak torlódása, hogy alig remélhető, miszerint május elejére minden elhelyezhető legyen. Legjobb esetben május közepén lehet kilátás a kiállítás teljes berendezésére.

Rablás. Szávuly Elek szentkatolnai lakos a kézdívárshelyi vasuti indóház közelében két ismeretlen egyén által kirabolatott. A csendőrségnek sikerült a tetteseket nyujtói Kádár Sándor és Kádár János személyében kinyomozni, kik tettüket beismervén, a helyi kir. törvényszéknek az elrablott tárgyakkal együtt átadták.

A kézdíjárasi főszolgabírói hivatali iroda az Alsóernátoni utcából a Kantába helyeztetett át ugyanazon épületbe, melyben régebben volt.

NYILTTÉR*)

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító, bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynei, csúznál, tagszaggatásnál és megfűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyákkorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főként: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbétéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony”-védjegy nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, céss. és kir. udvari szállító, Budapest (Thuringia).

*) E rovat alatt közlöttekért fellelősséget nem vállal szeri

HIRDETÉSEK.

Nemzeti zászlók.

Belügyminisztérium által beszerezni rendelt szabályszerű, előírás szerinti, a legjobb gyapju vagy könnyebb kelméből készült nemzeti színű zászlók üzletünkben kaphatók. — Az árak bármelyik hazai ezégek árjegyzékével versenyeznek.

K.-Vásárhely, 1896. Április 21-én,

Fejér Lukács fiai.

1—4

A szárazpataki Pótsa-család tulajdonát képező utszéli állásos fogadó ital-mérési joggal több évre

KIADÓ

1836. Szt.-György napjától kezdve. Ertekezni lehet Vajna Dénes törvényszéki bíró vagy Gábor Péter alispán ural. 2—3 71

FABRITIUS TESTVÉREK

rézáru és gőzkazángyára

Nagy-Szebenben.

Ajánlják magukat a t. ez. szeszgyár tulajdonosok következők szállítására, u. m.

Rézből készült lepároló készülékek és azok egyes alkatrészei, u. m. főzőkazánok, rectifikátor, tányérok, hűtők, rézesövek, sárgarézcsap és szelepek; továbbá:

Gőzkazánok jónak talált rendszer szerint és legjobb aczéleméből készítve.

Tengeri és burgonya gőzölők (Dempfer),

Szesz- és vizeztartányok, gőzgépek és szivattyúk,

Vasbólkészült legujabb rendszerű keverő és hűtő készülékek.

Mindenmü javításokat gyorsan és jutányos árban elvállalnak.

33 8—12

Üzlethelyiség változtatás!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy nyomdát valamint kereskedésemet áthelyeztem Piacz-sor, id. Jancsó Mózes kereskedő üzlethelyiségébe. Midőn erről a n. é. közönséget értesítem, egyszersmind kérem szíves partfogását.

IFJ. JANCSÓ MÓZES,
nyomdatulajdonos.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitós-butor-raktárában

Kézdi-Vásárhelytt

nagy választékban kaphatók a legsolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 ftól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlított faszékek, és függőnytartók tükrök, tolett-asztalok, lőszőr és tengerifü matracok, és sodronyágbetétsek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 ft.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület föld szintjén van.

Az anyakönyvvezetők részére előírt nádszékek és diványok jutányos áron kaphatók.

HANKÓ ÉS HORGÁSZ

ÁSVÁNYVIZEK.

„Hankó“ megfelel a Karlsbadi híres vizeknek s bátran nevezhető magyar Karlsbadnak. Ennek használata mindenféle gyomor-bélbaj és aranyeres bántalmak biztosan gyógyulnak.

„Horgász“ összetétele ugyanaz, mint a világhírű Gleichenbergi. Kitűnő hatása fényesen bebizonyult gége-, tüdőbajoknál és enyhébb gyomorbajoknál. A „Horgász“ víz mint kitűnő borvíz borral is igen jól élvezhető. Ennek élvezete mellett hosszabb mulatság után is kellemetlen érzése, fájása nincs az embernek.

Kizárólagos főraktár:

IFJ. JANCSÓ MÓZES
nyomdatulajdonosnál
Kézdi-Vásárhelytt.

Több mint 50 év óta
sikeres használatik!
az

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

Eszéki Salvator-Szappan.

Valódi minőségben esakis mint eddig, ezentul is
Eszéken, felsőváros

DIENES G. J.-féle
gyógyszertárban

Szeplőket és májfoltokat, valamint az összes bőrtisztálanságokat biztosan eltávolít

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs	35 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz	40 kr.
1 darab valódi Salvator-szappan	50 kr.
1 doboz valódi lyóni rizsbor 3 színben	50 kr. és 1 frt.
1 tégely kézpaszta	60 kr.

Figyelmeztetés! Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktott védjeggyel el vannak látva és kérik a t. közönség esakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadnia.

Ny. Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdi-Vásárhelytt.